

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én másfél iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Ném tagok egész évre 2 frrtal fizethetnek elő, fél éves előfizetés el nem fogadtat'k.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értéküldemények az Erdélyi Gazda

kiadó-hivatalához czimzendők.

A hirdetési díjszabályzatról a kiadó hivatal ad felvilágosítást.

Szerkesztő bizottság: elnök Szabó József; Dr. Berde Aron, Báró Jósika Sámuel, Szabó Sámuel, Vörös Sándor felelős szerkesztő: Gamauf Vilmos.

Tartalom: Havi emlékeztető: február. — A járátvevek kiváltása körül követendő szabályok (I. L.) — A gazdák és a postatartarekpenztar. — Növényeink védelme. — Hogyan fizessünk jövőre adót? — A fajscola fekvése. — A mit nem értünk! — A közutak befektetése. — A vízahólyag elkészítése. — Havat a fák alá. — Oltási minták táblázata. — Árpakiállítás Kolozsvárt. — Egyleti mozgalmak: Val. ütés január 26-án. — A maros-tordamegyei gazd. egylet közgyűlése. — Életbiztosítás. — Kozmamentes törkölypalinka főzése. — Mellékleteink. — Piaczi árak. — Hirdetések.

Havi emlékeztető.

Február.

Ház és udvar. Magtári gabonakészletünket rendes időben megforgatjuk; a tavaszi vetéshez szükséges vetőmagot elkészítjük.

Az épületek falai mellő szivárgott havat és esővizet kapával, ásóval gondosan elvezetjük.

Ekét, fogast, hengert, kijavított állapotban készen tartunk.

A gazdasági udvar seprédékét, a szérius kertekből a kazal- és boglya-fenekéket és tetőket trágyadombra szállítjuk, mert e hónapban tul, az ekemunka idején, bajosan érkeznék belső teendők végzésére.

Csöves tengerit (törökbuza) morzsoltatunk; csutájá kitűnő tüzelő anyagot ad.

Szántóföld. Ez időben csak kivételesen lehet szántani; a trágyahordás folytatása tartozik főteendőink közé. Hó-olvadáskor a földjeinkre gyűlt vizet úgy vezetjük le, hogy vizmosások, szakadások ne támadjanak, továbbá igyekezzünk a vizet oly helyre vezetni, hol megállapodásával csekélyebb kárt okoz.

Réten és kaszálón még minden munka szünetel, kivéve a trágyázási miveleteket.

Lany időjárás alkalmával a vakond-turások és hangyaszombékok egyengetése, mindenféle gizgaz, tövis és cserje kiirtása, nemkülönben a kövek és más akadályok eltávolítása haszonnal végezhető.

Állattenyésztés. A mult hónapban említett istálló téndők nem változnak.

Az igás-állatok a nehéz tavaszi munka közeledtével jobb takarmányozásban részesülnek, vagy ha lehetséges, néhány heti pihenést élveznek.

A leellett kanczák kevés árpa vagy tengeri (törökbuza) darát kapnak, napos időben csikójukkal együtt kivezetendők.

A lefiadzott koczák kettős élelmezési adagban részesülnek, de úgy, hogy az élelmezés megszorítása fiadzás előtt két héttel kezdessék. A ketreczekben lévő kis malaczkok alomja hetenként legalább egyszer megújítandó; tisztátalan, nedves fekhelyen az apróság megkoszosodik és elpusztul. Ha a szoptatós koczák élelmezésére nem rendelkezünk elegendő törökbuzával, a szoptatás 5-6-ik hetében a törökbuza mellé, vagy annak fele részbeni pótlására kevés répát is adhatunk, de csak úgy, ha nem rothadt.

Az anyajuhok jó illatos szénán tartatnak, hogy ne csak erőteljes, egészséges bárányt hozzanak világra, hanem megtölgylevő tejelválasztásra képesítettessenek.

Fejős és ellős bivalok erőteljes élelmezésben részesülnek, a leellett bivalokat meleg istállóban helyezzük el, nehogy a gyenge és kényes bivaiborjut a hideg megsanyargassa.

Göbolyók a hizás végszakán darát és jó szénát kapnak.

Majorságnak zabot, kendermagot hintünk, hogy a tojást korán kezdje.

Szőlő. A szőlőben az előbbi hónapban elmondott teendőket folytatjuk. Most az ideje szőlőnek való hegyoldalokat választani: a honnan legkorábban takarodik el a hó, ott a szőlő meg fog érni; rozsz fekvésű és hideg szeleknek kitett helyre ne pazaroljuk pénzünket és szorgalmunkat, mert ritkán látjuk örömet. Az ujonnan állítandó szőlők számára is most rendeljük meg — ha magunknak nincs — az ültetni valót. A ki jót is, sokat is akar ültessen, a mi viszonyaink mellett — de mindig csak jó helyekre! — somszőlőt leánykával, wälsch rieslingot, rajnai rieslinget; pirosnak: burgundit, oportot, carbenetet sib. — mindeniket külön-külön; az elegyítést bizzuk a pinczesterre. A szőlő hajtásához szükséges fűzvésszőt megszedetjük és pinczében tartogatjuk, karókat hegyeztetünk, ásókat, kapákat, karózó-vasat és a többi szerszámot számba vesszük és ha hibásak, megjavítatjuk, hogy annak idejében használhassuk.

Pincze. Pinczékben az új borok lebuzását be kell fejezni; a megürült hordókat szigorú ellenőrzéssel tisztára kimosatni és ha megszikadnak, bekénezeni, mert valamint csak egészséges testben lakhatik ép lélek, úgy szennyes és rohos hordóból sem fog soha nektár csepegni. Gyakran töltögetni és pinczédet tőlől talpig tisztán tartani el ne mulaszd!

Gyümölcsös. Ha ősszel a gyümölcsfák töve körül a földet nem ásattuk volna fel, ezt most, mikor az idő engedi, megtenni el ne mulasszuk; januárhóban be nem végzett gödrök ásását és a hernyófészkek szedését folytatjuk és bevégezzük. Olyan vén fák ágait, melyeknek koronája igen sűrű, mennyiben ősszel nem végeztük volna, megritkítjuk. Az elszáradt és beteges galyak eltávolítandók vagy kivágandók. Metszésekor a fákön támadt sebeket késsel simára kell faragni; a fiatal fák sebeit viasszal, a vénebb tákét pedig kátránnyal kell bekenni.

Falskola. Szép napfényes időben a fiatal oltványok metszését megkezdjük. A törzsön ejtett sebek bekenésére legjobb a következő hideg folyó viasz: $\frac{1}{2}$ kiló közönséges erdei fenyőszurkot felolvasztunk, ehhez egy evőkanálnyi tisztított lenolajat adunk, mihez 9 dekagramm felmelegített spiritust (spiritus rectificatissimus) töltünk, az egészet jól összekeverjük és széles száju üveg- vagy bádógszelenczékben légmentesen elzárjuk. Oltó galyakat most már okvetlenül szedetnünk kell, de csak olyan fákról szedessünk, a melyek már termést hoztak, hogy a fajok valódisága kétségtelen legyen. Az alma és körténél a téli oltást végeztetjük és az oltott törzsök gyökerét felhigitott agyagföldbe mártogatjuk, az így elkészített törzsöket pedig kiültetésig a hidegtől védett pinczékbe, vagy vermekbe helyezzzük. Egres, ribizske, birsalmadugványokat szedünk és kiültetésig árnyékos helyre földdel betakarva elteszük.

Konyhakert. Ha az idő engedi, a spárgaültetvények földjét felásatjuk. Az argenteuili mód szerint tenyészített spárgaültetvények földje feltöltendő. Az elgyengült spárgaültetvényeket, a kihajtást megelőzőleg, jó vastagon friss lótrágyával fedjük be, hogy korán kezdenek hajlani. Murok, petrezselyem, spenót, paszternákvetés szabadban megkezdetik. Gyengemelegű melegágyakba czeller, hagyma vethető. Ugorka, dinnye, karfiol, karaláb, korai káposzta melegágyba ültetendő; saláta, retek, paszuly, törpe borsó melegágyakban elvetendő. A január hóban készített melegágyak körül rakott trágya ujjal pótolandó, hogy a hőmérsék folytonosan 15—20° R. legyen; szellőztetésre is, enyhe időben, gondunk legyen. Jegytáblák, (cinkusok) szalmagyékények és kosarak készítettnek.

Diszkert. Cserjéket, fákat metszetünk és a hiányzókat utánpótolatjuk. Az eleven sövények visszametszetnek. Elfedett diszcserjék, rózsák, virághagymák, évelő virágok, hidegebb időjárás alkalmával jobban elfedendők, szép napfényes lanya időben ellenben friss levegőt adunk nekik. Új kertek és ujjá alakítandó régi kertek terve megkészítetik és a föld-munkákat megkezdetik. Diszcserjék u. m. fűzfajok, nyárfajok, vadszőlő, Lonicera, Forsythia, Syringa, Tamarix, Sambucus stb. dugványok szedetnek; disziák, cserjék és rózsák oltása üvegház vagy melegágyakban végzendő és befejezendő. Fuchsia, Vanillia, Lantana, Petunia, új hollandi növények, szönyegek (Teppich) való növények dugványok általi szaporítását folytatni kell, a januárban készített dugványok, ha meggyökereztek, cserepekbe ültetendők. Verbénákat szaporítás végett melegágyakba kell kiültetni. Diszcserjék, Cameliák, Azaleák, Rhododendronok, ha korán akarjuk virágoztatni, melegházakba teendő és ott a szükséghez képest, kis kézi fecskendőkkal szorgalmasan öntözzük őket.

Erdészet. Fő használat ugyanazon teendőkre terjed, melyeket a múlt hónapban említettünk; főleg arra legyünk figyelemmel, hogy a szárazon szállítandó lát e hóban teljesen eltakarítsuk. A mellékhasználat a szurokgyűjtés és mészégetés megkezdésére terjed. Az erdővédelem a fatolvajok elleni védelemre és az erdővédek szigorú felügyeletére szorítkozik. Erdőmivézés. Luczfenyőmag szedendő és a hóra szórandó vetések elvégzendők. E hónap vége felé dugványokat kell vágni és pinczékben elhelyezni. A vadászat szünetel, legfeljebb a ragadozók üldözésére terjedhet. —

A járlatlevelek kiváltása körül követendő szabályok.

(J. L.) Gyakran volt alkalmunk tapasztalni, hogy gazdáink az állatok adás-vevésénél felmerülő eljárásokban és költelességeken kevésbé szoktak járatosak lenni és e miatt sokszor tetemes kárak van.

Ujabbban az ide vonatkozó törvényes intézkedések az 1887 évi XLV. t. cz. 16. §-ában foglaltakkal némi módosítást nyertek; ezen módosításokat pedig nemcsak az eljáró hivataloknak, hanem a gazdának is tudnia kell. Őt ez kétszeresen érinti! Ha p. o. a formalitásokat meg nem tartja, pénzbüntetéssel sújtják; míg másrészt épen az említett módosítással a juhok, kecskék és sertések járlat-levelei is bélyegkötelesekké tételtek, tehát a gazdaközönségre újabb terhet rónak, melyet nem minden esetben tud a fogyasztóra áthárítani.

Tudjuk, hogy a járlatlevél-közkirat s mint ilyen bélyegköteles. Hogy aztán czéljának megfelelőhessen és a tulajdonos a birtokában levő állatokról hitelesen igazolhassa, hogy azoknak jogos birtokosa, — nagy figyelemben részesítendő a törvényben és rendeletekben kiadott utasítások, melyek a passus kiállításánál szigoruan betartandók.

Vidéken — főleg pedig kis községekben, még ma is igen sok mulasztás történik ezek kiállítása körül, azért ha állatokat veszünk, a vásár megkötése előtt jól vizsgáljuk meg a passust, hogy az eladó jogos tulajdonosa-e az áruba bocsátott állatnak? Meg kell figyelni azt is, hogy az állat külleme és jegyei jól vannak-e bevezetve, vagyis az előirt szabályoknak megfelelően állítottat-e ki? Fontos ez különösen olyan vételeknél, a hol az eladónak bizonyos hibákért szavatolnia kell.

Ezekon kívül jó tudni a gazdának, hogy járlatlevél nélkül az állatokat vásárra hajtani még helyben sem szabad. Minden járlatlevél egy évig érvényes és ezen idő alatt bár hova elvihetjük az állatot vele, csak az elinduláskor a helyi előjárásnál az egészségi bizonylat rá vezetését el ne mulasszuk. Az egészségi bizonylat csak 7 napig érvényes, tehát minden hét nap után történő elhajtáskor megújítandó. Sokan azt hiszik, hogy a passusra rá vezetett egészségi bizonylat az állatra vonatkozik és annak egészségi állapotáról biztosít; ez azonban nem így van, mert a passuson arról kell tanúságot tenni a hatósági közegek, hogy azon a vidéken, melyről az állat továbbított, ragályos állati betegség nincs.

Ha az állat vásáron avagy vásáron kívül eladott, az eladó köteles a megvásárolt állatokról szabályszerűen kiállított járlatlevelet adni a vevőnek, melyre aztán a vevő neve, a vásár megkötésének kelte és a vételár — az erre kirendelt hivatalos közegek által — rá vezetettvén, a vásár megtörténtnek és a tulajdonjog átruházottnak tekintendő.

Az így hátiratolt passussal többé nem adható el az állat, hanem a helyett a vevő a saját hatóságánál újat köteles váltani. Ezen eset csak akkor változik, ha a vidéki vevő ugyanazon a vásáron az ott vett állatokat el is adja. Ez esetben az illető vásárbizottság a vásár folyama alatt idegeneknek is szolgáltat ki új passust. Más esetben ezt nem teheti.

A bélyegilletékre vonatkozólag a fenn idézett módosítás a lovakra és szarvasmarhákra az eddigi állapotokat fenntartja s így minden darab két éven alóli csikóra és borjura 3 kros — két évesnél idősebb állatokra pedig 5 kros levél váltandó. A juhok, kecskék és sertések részére eddig használt bélyegtelen űrlapok ez év első napján megszűntek és e helyett itt is a már jól ismert bélyeges marhalevél használata rendeltetett el. Minden 10 darab apró állatra, tekintet nélkül azok árára, egy 5 kros űrlap váltandó; 10 darabnál kevesebbre 5, — többre 10-től 20-ig 10 kr. és így tovább minden tíz avagy ennél kevesebbet számláló szaporutatra 5 krajczárral több fizetendő.

Egy 5 krajczáros járlatlevélre, csak úgy mint eddig, akár egész nyáj juh, kecske és sertés felírható, de a létszámnak megfelelő és 10—10 darabjára 5 krajczárral számított bélyegilleték, bélyegeken a passusra felragasztandó és a kiállító által átírandó. —

A gazdák és a postatakarékpénztár.

A nem rég életbeléptetett postatakarékpénztár kétségkívül hivatva van arra, hogy a népben a takarékoság csiráit kifejlessze s az ekként összegyűlő millókkal a mindenfelé mutakozó társadalmi deficitet mellőzni segítse. A megtakarítást már 5 kr-nál lehet kezdeni s a betett pénz ezer forintig le nem foglalható. Kisbirtokos és földművelő néposztályunk azonban jobb ügyszó érdemes szívóssággal foglal állást az új intézménnyel szemben és azt igénybe nem veszi! Legalább ezt mutatja a közlekedési miniszternek a postatakarékpénztár első évi eredményéről az országgyűlés elé terjesztett jelentése, mely szerint az összes betevők közül csakis 2.54%, vagyis 2618 tartozott a gazdák közé. E bajokat fölledni nagyon könnyű. A kis-gazdák és birtokosok foglalkozásuk természeténél fogva rendkívül ragaszkodnak a multhoz és nehezen fogadják el az új eszméket. Különösen nehezen válnak meg a pénztől. Szeretik azt mindig látni, s ünnep-, vasárnap délutánján újra és újra átoltvasni a megtakarított forintokat. Nem is csoda, hiszen annyi fárasztó munka és vesződés árán jutottak hozzája. Bármily kecsgetető is a kilátásba helyezett kamat, nekik mégis fájdalmas másokra bizni pénzüket s a legtöbb nem is teszi.

Az új idők szelleme, csak nehezen nyomul be népünk ezen rétegeibe, annyiival inkább, mert a volt földesuri osztály a jó ügyben példával nem megy elől. A földbirtokosság, a közgazdasági előadók sokat tehetnének a postatakarékpénztár népszerűsítésére. A fővárosban nem egy iparvállalat osztott ki munkásai között betéti könyvecskéket. Egyetlen uradalomról sem lehet hasonlót hallani. Pedig az a cseléd, a ki nem takarít magának, nehezen fog takarékoskodni gazdája vagyonában.

* * *

Rövidre fogva ezeket mondja a „Földművelési Érdekeink”-ben Bernáth István. A cikk célját csak helyeselni lehet, mert teljesen igaz, hogy a földbirtokosság többet tehetne a nép érdekében, mint a mennyit teszen. De nem jó nálunk nagyon buzogni, mert gyakran és épen a legönzetlenebb ügybuzgóság közben megtörténik, hogy az embert haszonleséssel gyanúsítják;

nem tudván megérteni: miért akarja ez az ember az én hasznomat, ha magának nincs belőle haszna! Az is tökéletesen igaz, hogy az uradalmak, a cselédség erkölcsi érzületére nagyon hathatnának a takarékpénztári könyvecskék kiosztása által. A közgazdasági előadók is tehetnének valamit. De a kisbirtokosokat megtámadni azért, mert nem takarítanak meg; egyáltalában nem lehet. Mai időben hála Istennek a kis-gazda is tanusít már oly értelmet, hogy meg tudja azt ítélni mi hasznos és mi nem, sőt még ennél többet is; mert nem ritkán a politikai események felett is talpraesett ítéletet tud hozni. A megtakarításhoz pedig szükséges első sorban az, hogy legyen mit megtakarítani; mert oly viszonyok közt mint most, mikor a szegény nép 8—10 forintért adja el tehenét, csak hogy szükségleteit fedezze, s midőn az adó-licitáción egy pár tinóért 16 frtot ígérnek, úgy hogy az adóvégrehajtó szíve is meglágyul és a licitációt abba hagyatja; — ily körülmények között nem lehet csodálkozni, ha a kis gazda a postatakarékpénztárak körül nem nagyon rajzik. —

F. K.

Növényeink védelme.

Wollny Ewald híres német tudós közleménye után rövid kivonatban adjuk ezen mindenki előtt fontos tárgyat, melyet ő saját észleleteivel is gazdagított.

Igen fontos növényeinknek a fagy ellen való védelme. A fagy vagy közvetlen vagy közvetett hatásával okoz kárt. Közvetlen hatás ha a növény megfagy. Közvetett, ha a hirtelen felengedés mellett pusztulnak el a növények, vagy azok egyes részei; továbbá ha a talajban történik oly változás, mely a növények elfagyását okozza. A talajnak eme változásai abban állanak, hogy a sok vizet tartalmazó televény és agyagtalajokban az megfagyva kiterjed s a föld felemelkedik, ez által a növények is felemeltetnek s az alsóbb gyökerek elszakadoznak, enyhébb idő bekövetkeztével a föld ugyan vissza ülepszik, de a növény — különösen többszöri megfagyás és fölengedés után — fedetlenül marad az időjárás viszontagságainak kitéve. A mint gazdáink is tudják, ezen elmondott eset a korai tavaszi fagyokkal akkor szokott beállani, ha hó már nem takarja a vetéseket. Ezen esetben a vetések lehengerezése, tehát azoknak visszanyomása a földbe legtöbb eredményre vezetett.

Hogy mily mértékben árthat a fagy, az sok körülménytől függ, de főleg az illető növény fajtától és fejlettségétől. A buza, rozs, luczerna, az őszi vetemények általán, kevésbé ényesek a fagy iránt, mint a tavasziak; de még ez utóbbiak között is többet kiáll az árpa, bükköny, borsó stb. mint a dohány, tatárka tengeri, bab, dinnye, melyek nagyon is érzékenyek és megsemmisítésökre a fagyponyt vagy csekély foknyi meleg is elégségesek. Egy és ugyanazon fajtánál a fejlettebb, lombosabb vagy sűrűen álló növények kevesebbet szenvednek a fagy hatása által, mint a fejletlenek vagy különállók.

A vízdús növények, különösen ha nedves talajon is állanak, jobban ki vannak téve a fagynak, mint a szárazon termettek. A növényeknek a hőmérsékkel szemben tanusított ellenálló képességét az égtáji fekvés és a talaj-felület minősége is befolyásolja. Déli fekvés mellett nagyobb levén a hőkisugárzás és

a felengedés gyorsabb, mindig több a fagy-kár mint más fagyok mellett. Az oly talaj-felületeken, melyek gyorsan melegednek fel és hamar lehűlnek, ismét nagyobb, mint egyéb talajokon.

A hóréteg télen óvja a vetéseket a fagy ellen, a mennyiben a hőmérséki ingadozások ellen azokat megvédi, de káros is lehet, ha tulságosan vastag, vagy ha a hótakaró felületén megfagy. Ez esetben a levegőt és világosságot a vetésektől elzárja s azok korhadásnak indulnak, kipállanak. Németországban, hegyes vidéken e bajt megakadályozandó a hórétegben ekével barázdákat huznak. (Nálunk marhával töretik meg a havat.)

Az olvadó hó, nehogy a felső termő réteget elhordja, czélszerű barázdákban vezetendő el.

A fagy ellen lehet védekezni indirekt módon a növényeknek ellentállásra való képesítése által, vagy pedig direkt védelem által. Indirekt védelemnél a válfajták helyes megválasztása, a vetési idő és kellő mélység pontos végrehajtása fődolgoz. Őszienél különösen a korábbi vetés előnyös, tavasziaknál pedig a mag mélyebben takarása óv meg inkább a fagy ellen.

Ne feledjük továbbá, hogy tapasztalás szerint a növény annál jobban képes elviselni a fagy káros hatását, minél erőteljesebb és nagyobb volt a vetőmag.

A direkt védelmi módok közül felemlítendő a növények betakarása komlós kertekben; a tövekre egy-egy barázdát földet huznak. (A szőlőket rendszerint elfedik, valamint a rózsa töveket is földdel, falombbal vagy szalmával takarják be.)

A magrépát a fagy ellen szintén be kell földelni. Ha a vetéseket vékony trágya-fedővel látnánk el, csak arra ügyeljünk, hogy az tavasszal az állandó időjárás után eltávolíttassék, mert a talajt nem engedné felmelegedni. (?) —

Hogyan fizessünk jövőre adót?

Egy bécsi szaklap azon eszmét pendíti meg, hogy a gazdák legalább adójuknak egy részét fizessék terményekben, mely termények a hadsereg élelmezésére fordíttatnának, akképen, hogy azokat a katonai hatóság venné át és az adókönnyben nyugtázná. Mindez azonban a részletekhez tartozik. Maga az eszme az, a mely figyelmet érdemel, mert a gazdák megmentéséről van szó és arról, hogy a hadi kormányzat minden áron kiszabadíttassék az u. n. liferánsok karmai közül, kik az adófizetők rovására gazdagodnak.

Hogy ez eszmét másutt is kivihetőnek tartják azt Szerbia példája mutatja, hol az adó-hátralékok és az ujonnan nyert területeken a gazdasági kölesönre a parasztbirtokok után eddig nem fizetett részletfizetések terményekben is leróhatók; a mint ezt a szerb pénzügyminiszter, a hadügyminiszterrel egyetértőleg a hatóságokkal körrendeletileg tudatta. „Miért ne lehetne ezt nálunk is kivinni? A közvetlen adók összege Ausztriában ke-rekszám 99 millió, a fogyasztási adók összege 88½ millió, összesen 187½ millió forint, melynek közel felét a gazdák viselik, mert a 33 millió forint földadón kívül még az összes egyéb adókban participálnak. Honnét vegyék azonban az

osztrák gazdák a 85—90 millió forintnyi adót, ha nekik az összes termények elértéktelenedése mellett nem adnak meg minden lehető könnyebbséget? Ha ez óriási összegnek felét vagy csak egy harmadát természetben róhatnók le, a súlyos adó-teher jelentékenyen megkönnyébbítenék. Mindenesetre jogosabb és méltányosabb, hogy az állam fogadja el adó fejében a terményeket, semmint hogy azokat végrehajtás után pocsékoltatja el a fizetésképtelen gazda tönkrejutására.“ — —

Magyarországon az egyenes adók összege 96, a fogyasztási adóké pedig 25 és fél millió forint s a földadó, melyet tisztán csak is a gazdák fizetnek, közel 35 és fél millió forint. Ez adatokat összehasonlíthatás végett hozzuk fel, tudva azt, hogy Magyarországnak lakossága 16 millió, Ausztriáé pedig 21 millió. Magyarországon tehát esik egy főre, a földadó összegből — a lakosság 30%-át földművelő és birtokosnak véve — 7 frt 35 kr; míg Ausztriában csak 5 frt 24 kr. Reánk nézve tehát még nagyobb jótétemény lenne a terményekben való adózás, (különösen a jelelegi lanyha kereslet mellett) annyival is inkább, mivel az egyenes adókból még a földadón kívül is egy jelentékeny részt és a fogyasztási adóknak is nagy százalékát a gazdák viselik. — — s — y.

A faiskola fekvése.

Lukácsy Aladár a „Nép kertészé“-ben a következő kérdést veti fel: „Mily fekvési helyzet felel meg leginkább a faiskoláknak?“ Erre nézve két vélemény uralkodik, az egyik szerint a faiskolának északi oldalról védett fekvés felel meg, a másik azonban épen a nyílt fekvés mellett harcol és az északi fekvést sem tartja hátrányosnak, mert épen a fiatalabb fáknek, hogy kifejlődhessenek, szükséges a nyílt, légtartabb fekvés, s nem lesznek a fák elkényeztetve: edzettebbekké, ellentállóbakká válnak. Egészen más lenne, ha anyaggyümölcsösösről és nem faiskoláról lenne szó, mert már ez esetben a védett fekvés volna helyén való, mivel a termelt gyümölcs egyáltalában nincs biztosítva a szelek járta helyen. „Mereven ragaszkodni azonban ezen elvekhez nem volna czélszerű“, — mert ha nem válogathatunk, — akkor nézetünk szerint a faiskolának bármilyen fekvés megfelel és inkább a talaj jóságára kell figyelmünket fordítani. Egyszersmint megemlítjük, hogy az erdélyi gazd. egyelet faiskolája szintén északnak fekszik. —

A mit nem értünk!

Lapunk mult évi deczember 15-ikéről keltezett 24-ik számában őszinte örömlünknek adtunk kifejezést azon erélyes hangu ministeri rendelet felett, mely a phylloxerának az erdélyrészi szőlőkbe való behurcolását meggátolandó, kijelenti, hogy kezdettől fogva megtagadta a beviteli engedélyt minden az állami telepekről erdélyrészi vármegyékbe kért szőlővessző szállítmányra nézve.

Legujabban azonban mi történik? A ministerium tudatja a kecskeméti Miklós-telepen eladó európai s az állami telepekről egyáltalában eladó amerikai szőlővesszők árát és a felhasználandó külön megrendelési mintákat — iveket — is közzéteszi

azon hozzáadással, hogy ily ivék kaphatók többek között a vincer-iskolák és borászati vándortanítóknál, névszerint megnevezve a többiek során Nagy-Enyedet és Fekete Pál urat Szökefalván.

Már most csak azt a szerény kérdést intézzük azokhoz, a kiket illet, hogy miért őrzik itt az említett megrendelési ivéket, ha a vesszőt behozni úgy sem szabad? azért-e, hogy egy csomó embert megis a megrendelésre s az óvatossági rendszabályok megkerülésére ingereljenek? Vagy az az ur, a ki a jelen 66,176 számú rendeletet csinálta, egyszerűen nem vette számba a korábbi 58008 sz. alatti helyes intézkedést?? —

A közutak befásítása.

Nehogy „szűkebb hazánk“ valamely t. olvasója megijedjen, — sietünk megnyugtani, hogy nem rólunk van szó!! hanem V a s v á r m e g y e alkotott egy szabályrendeletet a k ö z u t a k b e f á s í t á s a t á r g y á b a n, mely szerint minden földtulajdonos, a kinek földje közvetlenül állami, vagy vármegyei utra dül, köteles az ut mentét egysorú élő fával beültetni. Az első ízben beültetésre szükséges faültetvényeket az illető község és pedig díjmentesen, szolgáltatni köteles. A beültetés kötelezettsége alól csak azon földtulajdonosok menthetők fel, kiknek földje legalább 2 méter mélyedésbe vezető ut mellett van, mely esetben a felmentés felett a főszolgabíró vagy polgármester előre bocsátott helyszíni szemle és tárgyalás alapján határoz. Az erdőbe vezető utak mellékeire a beültetés kötelezettsége nem terjed ki. A fák az ut árkanak belső, vagyis az ut mellett levő birtok felőli hátára ültetendők és pedig, nehogy káros árnyékot vessenek, egymástól 15 méter-távolságban. Ültetésre mindenütt, hol a talajviszonyok megengedik, hasznos gyümölcsfák, (cseresznye, dió, alma, körte, szilva, gesztenye) ültetendők, s egyéb fáneműk csak ott, a hol gyümölcsfa-tenyésztésre a talaj és fekvés nem alkalmas; a gyümölcsfák helyett a befásításra szederfák is használhatók. Az ültetvények az illető földtulajdonosok tulajdonát képezik, (kik azoknak minden hasznát huzzák) s a község oltalmába ajánlatnak. A földtulajdonos köteles az általa ültetett fákat rendszeresen fenntartani. Az állami és vármegyei utak mellett fák vagy ültetvények megrongálása az 1879. évi XL. törvényezikk 80. §-a értelmében kihágást képez s a mezsei rendőrségi törvényben meghatározott kártérítésen felül három napig terjedhető elzárással és 20 frtig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő. Az utkaparók és utbiztosok kötelesek a közutak mellett ültetett fákra felügyelni, az azokon tapasztalt rongálások és pusztításokat a község előljáróságánál és járási főszolgabírónál azonnal bejelenteni. A vármegye területén létező összes városok és községek kötelesek az utak mellékeinek beültetési tervezetét a főszolgabíróhoz, illetőleg a polgármesterhez 1887. július hó 1-ig beterjeszteni, kik által azok 1888. évi január 1-ig jóváhagyandók és a jóváhagyási záradékkal ellátott tervezetek, az illető községeknek visszaküldendők. A hatóságilag jóváhagyott tervezetben kitüntetett fáknak, az ugyanott megjelölt helyekre leendő kiültetése az 1888. évben megkezdendő, évenként folytatandó és legkésőbb 1892-ik évi december hó 31-ig mulhatlanul befejezendő. —

Ezen üdvös intézkedést részünkről azon meleg óhajjal üdvözöljük, bár mielőbb minden megyéről hasonlót irhatnánk!

A vizahólyag elkészítése.

A vizahólyag-derítés mikénti eszközléséről különféle nézetek uralkodnak, melyek körül e helyen csak kettőről fogok említést tenni. Legelőször is a vizahólyag minősége veendő szemügyre és csak olyan választandó, mely a világosság felé tartva, nagyon átlátszónak mutatkozik. A derítéshez szánt mennyiség 12—18 órával a felhasználás előtt friss kútvizbe áztatandó és hogy az idegen részek arról lemosódjanak, a víz több ízben változtatandó. Az említett idő lefolyása után a vizahólyag a vízből kivéttetik és az ujjakkal addig gyúratik, míg a szálas részek többé nem észlelhetők. Ha ez eléretett, akkor az egész tömeg folytonos gyúrással viz alá helyezendő, hol az mindinkább nagyobb térfogatot nyer és egészen lágy lesz.

Ennek megtörténte után cserép- vagy faedénybe tétetik és egy fakanállal eszközlendő folytonos keverés mellett addig lesz vízzel felhígítva, még tejszerű folyadékhoz hasonlít; ekkor a keverés folytatása mellett, közönséges fehér bor lesz hozzáöntve, mialatt az egész keverék még jobban kiterjed és végre fehérszerű vékony folyadéknak mutatkozik. Ezen folyadék most habbá lesz verve és a borba keverve. —

Egy másik eljárás következő: A vizahólyag egy fatuskón fakalapáccsal addig lesz ütve-verve, míg az vékony lemezekre szétfoszlik; ezek azután deszkán egy éles késsel oly apróra vágandók, a mint az lehetséges; ekkor cserép- vagy faedénybe helyeztetik és kezdetben kevés fehér borral leöntetik, fakanállal felkevertetik és az egész keverék 24 óráig állva hagyatik. Ezen keverék lassankint fehérszerű tömeggé fog átváltozni. Akkor azután 6 óránként kevés bor lesz hozzáöntve és néhányszor felkeverve; ez alatt a keverék folyton jobban kiterjed, míg utoljára vékony folyadékká válik, mely folyadék azután, hogy abból az esetleg fel nem oldott csomók eltávolíthatók legyenek, egy szitán át lesz szűrve.

A kiszedett gümök azután a jelzett módon egy ismételt feloldásnak lesznek alávetve. Az így elkészített derítőszer, ha az egész mennyiség a szitán át lett már szűrve, most habbá lesz verve és a derítendő borba öntve. (Sz. és bor. lap.)

Havat a fak alá!

A tavaszi utó-fagyok a gyümölcsfáknál az évi termést leggyakrabban a virágzás alkalmával semmisítik meg s leginkább ki vannak ezen fagy károsításának téve a korán virágzó csontár-félék, különösen a barack. Ha télen át a fa törzse körül a közelből a havat összehalmozzuk nagyobb mennyiségben, az ily fák fakadását, virágzását 1—2 héttel késleltetjük s lehetünk oly szerencsések, hogy a fagyok károsításait elkerüljük. Ezen eljárástól az ne tartson vissza, hogy majd később érik a gyümölcs is, mivel a mulasztást a meleg tavaszi, illetőleg nyári napok csakhamar kipótólják s nem lesz különbség a hóval körülvelt és körül nem vett fák gyümölcseinek érési ideje között.

(N. K.)

Oltási minták táblázata.

Szakszerűen összeállította Lukácsy Aladár kertész-tanár s a „Népkertésze“ cz. lap szerkesztője. Megrendelhető Selmeczbányán a „Népkertésze“ szerkesztőségénél. Ára egy táblázatnak 1 frt 50 kr.

Ezen ojtási minták természetüben fából vannak készítve s légáthatlan lakkal bevonva, változatlan tartóssággal bírnak. A szemmel s vesszővel való ojtásnak 10 különféle legjobb módját foglalja magában a táblázat s minden egyes ojtási mód kettős példányban van itt képviselve; egyik példány a vágási lapokat illusztrálja, míg a másik példány az azon mód szerint teljesen elkészült ojtást mutatja.

Iskolák számára, mint „szemléltető taneszköz“ nélkülözhetetlenek ez ojtási minták, de ennél nem kevesebb szolgálatot tesznek a dilettánsnak, mivel ezek útján az ojtási eljárásokat bárki is minden nehézség nélkül elsajátíthatja.

A díszesen kiállított táblázathoz, mely falra is akasztható, magyarázó utasítás díjtalanul mellékeltek. —

Árpakiállítás Kolozsvárrt.

A Budapesten székelő országos gazdasági egyesület szives rövid uton hozzáintézett felkérésre a múlt év vége felé tartott III-ik országos árpakiállítás díjazott mintáit erdélyi gazdasági egyesületünknek a czélból átengedni, hogy azok tanúságképpen Kolozsvárrt is bemutatva legyenek és így gazdáink tájékozást nyerjenek az iránt: mit kíván a nagy piac? Megjegyzendő, hogy Budapesten csakis serárpa kerül díjazásra, — szeszfőzésre, vagy takarmányozásra szolgáló árpa nem lett figyelembe véve.

Az ide érkezett minták a következő kitüntetések mutatják: kettő nyert aranyoklevelet, 14 értékszám, (15 érték szám volt a maximum, melyet egy minta sem ért el,) 7 nyert ezüst oklevelet, 13 értékszám, 10 nyert bronz-oklevelet, 11 értékszám; vagyis 120 kiállított minta közül összesen 38 nyert kitüntetést. Az Erdélyből felküldött egyetlen árpa nem nyert ugyan díjat, de (10 értékszám közel állott hozzá.)

A kis kiállítás látható az erdélyi gazdasági egyesület titkári irodájában, február 3-ig bezárólag, naponta d. e. 9—12 és délután 3—5 óráig, mire felhívjuk az érdeklődő gazdák figyelmét, annyival is inkább, mert az árpák igen szemléltetőleg vannak bemutatva, s minden mintának itt készült etikettje elősorolja a legfontosabb adatokat és a mi a legérdekesebb, — a bírálat osztályzatait is. Mindenesetre nagy köszönettel tartozunk az országos gazdasági egyesületnek, hogy szives előzékenységgel, az árpa-kiállítás essentiájának tanulmányozását nekünk is lehetővé tette. —

Egyleti mozgalmak.

Választmányi ülés 1888. január 26-án.

Tartott alelnök Szabó József elnöklete alatt, jelen voltak: Báró Jósika Sámuel alelnök, Dr. Nagy Mór, Szentgyörgyi Lajos, Reich Albert, Dr. Szentkirályi Ákos, Sigmund Ákos, Dr. Berde Áron, Tóth Zsigmond, Dr. Hintz György, e. pénztárnok és Gamauf Vilmos, e. titkár.

1. A december 29-én tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván — a mai jegyzőkönyv hitelesítésére Sigmund Ákos, Szentgyörgyi Lajos és Tóth Zsigmond tagtársak kéretnek fel.

2. A magyar jelzáloghitelbank m. é. december 19-iki átiratára viszatérve — választmányi bizalmi férfiakul ajánltanak: Szabó József, Báró Jósika Sámuel, Dr. Berde Áron, Bokros Elek és Sigmund Dezső; az átiratra egyebekben válaszolni az elnökség bizatik meg.

3, 4. Lázár Manó és Mósa Sámuel évdijas kötelezvényeiket további hat évre megújítják — örömmel fogadtatván kötelezvényük a pénztárhoz tételük át.

7. Nagy-enyedi vinczellérképezde igazgatósága az egyleti ösztöndijra újabban Bágyi Ferenc ottani növendéket ajánlja — az új ajánlottak bizonyítványai átvizsgálattatván, az 1887⁷/₈-iki tanévre az ösztöndijak Verbiczki Viktor és Bágyi Ferencnek fognak kiadni. Egyszersmint határozatott, hogy a pályázat ezentul mindig július hóban hirdettessék ki az igazgatóság által a képezdében, úgy hogy a folyamodások legkésőbb september havára beérkezessenek.

8. E. ügyvéd terjedelmes jelentése a Tompa-féle számadásos ügyben — köszönettel fogadtatván, annak átvizsgálására elnök, ügyvéd, pénztárnok és titkár kéretnek fel, azon utasítással, hogy a törlésre ajánlt tételeket a jövő ülésre jelentsék be.

9. Ministerium 744. sz. a. tudatja, hogy a szőlőgyümölcs mikénti szállítására nézve Kolozsvár városát is figyelmeztette — örvendetes tudomásul szolgál.

11. Alsó-Fehérmegeye 315. sz. a. tudatja, hogy a szőlővessző behozatalt már korábban is erélyesen meggátolta — örvendetes tudomásul szolgálván, a nmlga ministerium fel fog kéretni, hogy miután a szőlővessző behozatalt ő is tiltja, az enyedi vinczellér-képezde s szőlészeti vándortanítótól vonja meg a megrendelési ívek kiadhatását; továbbá pedig, mint az egyesület már ismételten kérte, létesítsen ezen országész alkalmas helyén egy megfelelő szőlőtelepet.

12. A barcelonai kiállításra nyujtott újabb jeleutkezési határidő — tudomásul szolgál.

13. Országos gazdasági egyesület a múlt évi árpakiállítás díjazott mintáit bemutatás végett megküldi — a legnagyobb köszönettel fogadtatván, 8 napon át az irodán megtekinthető lesz, azontul pedig a kolos-monostori m. kir. gazdasági tanintézetnek fog átengedtetni.

14. Országos gazdasági egyesület könyvkiadó vállalatának felhívására — egy példány aláíratott.

15. Báró Jósika Sámuel öcsését Báró Jósika Gábort évdijas tagul bejelenti — örvendetes tudomásul szolgál.

16. A jövő választmányi ülés február 8-ikára tüzetvén ki — a közgyűlés napja iránt nyilatkozni elnök ő nmlga kéretnek fel.

17. Erdélyrészi méhészegylet január 29-én d. u. 3 órakor tartandó közgyűlésére hiv meg — köszönettel fogadtatott.

Hitelesítik:	Szabó József,
Tóth Zsigmond,	egyleti alelnök.
Sigmund Ákos,	Gamauf Vilmos,
Szentgyörgyi Lajos,	egyleti titkár.

A marostordamegyei gazdasági egylet közgyűlése.

A marostordamegyei gazdasági egylet közgyűlését január 17-én tartotta meg. Báró Bánffy Zoltán elnök megnyitó beszédjében, bár megemlékezik az egylet által elért sikerekről is, mégis elégedetlenségét fejezi ki s erélyesebb és szélesebb körű munkásságra hívja fel az egyletet. Az elnöki beszéd után Lókodi János titkár olvasta fel évi jelentését. A fontosabb tárgyak közül megemlítendő, hogy Görgény-Szent-Imrén, Nyárad-Szeredában, Szabédon és Gyalakután állatdíjazások rendezettek. — Az egylet kísérleti telepén örház építettett s ez a város segélyezése mellett — mindössze 600 frtba került. A telep egy része az erdőgondnokság által kezeltetik. A többinek berendezése körül kifejtett működésért pedig Molnár József vál. tagnak mondatott köszönet. Több rendbeli magvetési kísérlet is történt, melyek nagyobb részt jól sikerültek.

A pénztár állásáról Deák Lajos vál. tag jelenti, hogy a kint levő tartozásokkal együtt az egylet vagyona 6000 frtra megy. --

Életbiztosítás.

A „The Gresham“ életbiztosító társaság Londonban. Előttünk fekszik ezen életbiztosító társaságnak 1887. június 30-án befejezett 39-ik üzletévi jelentése, mely az 1887. november 29-én tartott rendes közgyűlésen a részvényesek elé terjesztetett, melyből a következő főmomentumokat vesszük át. A lefolyt év eredménye rendkívül kedvező volt.

Ennek folyama alatt 6124 biztosítási ajánlat nyújtott be 58,038,225 frank értékben, s ebből 5448 ajánlat 48,901,000 frank biztosítási összeg fogadtatott el, melyekről a megfelelő mennyiségű kötvények ki is állítottak. A jutalék bevétel, a visszbiztosításokra kiadott összeg levonásával, 14,779,357.61 frankra rugott, melyben az első biztosítási év 1,735,753.44 frank jutaléka is bebefoglaltatik. A mérleg kamatszámmlája 3,899,035.52 frankra rugott s a jutalékbevétel hozzáadásával a társaság évi bevételét 18,678,393.10 frankra emelte. Az év folyama alatt a társaság által kifizetésre utalványozott életbiztosítási kötvény követelések 7,038,706.46 frankra rugtak. A kiházasítási és egyes biztosítási szerződések, stb. követelése, melyek határideje lejárt, 2,597,392.29 frankot teit ki. Kötvények visszavásárlására 1,092,257.71 frank adatott ki. A biztosítási és járadék-alap 3,350,230.10 frankkal emelkedett. A követelések főösszege az üzletév végén 97,872,235.56 frankra rugott. Tőkebefektetések: 207,523.95 frank az angol kormány-nál értékesítve, 1,220,697.92 frank az indiai és telepítvény-kormányoknál biztosságban, 15,049,988.54 frank idegen állam-értékben, 2,609,700.73 frank vasutrészvények, elsőbbségek és kötvényekben, 38,837,238.64 frank vasuti és más adóslevelekben, 16,008,956.87 frank háztulajdonokban, melyek között Bécsben és Budapesten is vannak a társulatnak házai. 9,023,158.03 frank jelzálogban és különféle értékben 14,914,971.88 frank.

PIACZI ÁRAK.

A h e t i v á s á r		Gabona mérték	tisztá buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	török-buza	100 kilo		1 köb-meter tüzifa	1 kilo marhahús	
h e l y e	napja								széna	szalma			
k r a j e z á r o k b a n													
Budapest	január	28	metermázsa	715	—	560	550	565	—	—	—	—	
Brassó	január	27	hektoliter	580	400	380	310	180	350	220	130	245	36
Deés	január	24	"	600	440	450	—	240	530	380	210	320	24
Fogaras	január	20	"	500	—	315	—	170	330	250	180	210	28
Gyula-Fehérvár	január	21	"	570	450	415	—	255	400	300	200	260	28—32
Kézdi-Vásárhely	január	26	"	530	440	300	320	190	450	270	90	240	28
Kolozsvár	január	26	metermázsa	680	—	480	—	420	550	350	240	300	34
Maros-Vásárhely	január	26	metermázsa	650	560	490	—	396	488	210	110	330	32
Nagy-Szeben	január	27	hektoliter	510	390	340	—	200	400	190	100	300	32—36
Nagy-Várad	január	24	"	508	468	395	—	—	382	320	160	48	48
Sepsi-Szent-György	január	23	"	550	500	370	300	160	400	300	100	150	24
Szász-Régen	január	26	"	525	450	325	290	165	360	330	200	260	28
Torda	január	21	"	550	375	350	300	180	350	300	30	238	24

Kozmamentes törköly pálinka főzése.

A törköly pálinkán rendszeren igen kellemetlen kozmás mellékíz érezhető. E kozmásodásnak eleje vehető, ha nem a törkölyt visszük az üstbe, hanem azt forró vízzel kivonatoljuk és aztán csakis ezt főzzük ki. A törkölyre három ízben töltünk vizet, azt 8—10 óráig rajta állani hagyjuk, a két utolsó vizet áztatásra fordítjuk, és csak a legelsőöt öntjük az üstbe.

Az így kihasznált törköly már csak a trágyadombra való. Az üstbe maradt folyadékból lehülés után poralaku csapadék válik ki: ez borkő, tehát jó lesz összegyűjteni.

Ha a szőlőtörkölyt a fentebb leirt módon kezelve, annak csak kivonatát főzzük ki, akkor az először nyert n. n. vutkának tisztítása után oly pálinkát nyerünk, mely idővel igen kellemes zamatos, finom itallá válik. (B. L.)

Mellékleteink.

Lapunk mai száma két mellékletet hoz.

Az első Simonffy István helybeli előnyösen ismert gépgyárosunk képes árjegyzéke, melyet ezennel t. gazdasársainknak szives figyelmébe ajánlunk.

Másik mellékletünk a t. méhészeknek szól, kik a Báró Rothschütz híres méhészeti telepén megtalálhatják mindazt, mire szükségük van.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

Hirdetések.

Szép Victoria borsó

magnak való, hectoliterenként 12 frt 50 krért eladó.

(5.) (1—3)

Dr. BERDE ÁRON

Kolozsvár, kül-monostorutca 6. sz.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS!

A nyittravölgyi gazdasági egyesület agrár meteorológiai observatoriumának „Időjárás naptára Magyarország részére” 1888. évi január 1-től már VI-ik évfolyamába lépven, erre előfizetési felhívást intéz a mivel magyar gazdák községhez.

Az időjárás naptár havonként kétszer jelenik meg, magyar vagy német nyelven megrendelés szerint, a postai levelezőlapok dupla nagyságában.

Egész évi előfizetési ára 2 frt és csakis ilyen fogadtatik el.

Az előfizetések az agrár-meteorológiai observatoriumhoz, Ó-Széplakra, u. p. Brogyán — intézendők.

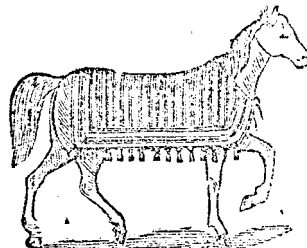
(3—12.) 20.

Az igazgatóság.

Lótakaró kiviteli ház.

Első legolesőbb forrás.

Lónak
betegsége,
Gazda
vesztésége.

Meleg
pokrőcz —
takaró:
Egészséges
lesz a ló!

Szenzátiós hirdetés

minden t. cz. lótulajdonos részére!

A Romániával, Orosz- és Németországgal folyó vám- és kereskedelmi háború következtében, mely az üzleti forgalom teljes megszűnését és az árukivitel teljes megszakítását eredményezte, valamint a jelenlegi harcziás helyzet és rossz üzleti viszonyok folytán, raktárainban száz meg száz tuczonként hever a lótakaró, mely ezen országokba volt szánva, úgy hogy kénytelen vagyok takaró készletemen minden áron tudadni.

Ezen takaróim az első, több ízben pályadíjazott bécsi pokrőczgyárban készültek: pompásan kidolgozott nehéz, tömör takarók, melyeket a legjelentékenyebb főurak, uradalmaik, gazdságok, ménesek, kocsi tulajdonosok által a legnagyobb megelégedéssel használtak és szépségük, ritka jóságuk és utóli nem ért olcsóságuknál fogva mindenütt a legmelegebb elismerésre találtak, a mit a naponta beérkező, legkielegítőbb utánrendelési levelekkel igazolhatok.

Egész Ausztria-Magyarország és Olaszország t. cz. lótulajdonosainak utánvét vagy az összeg előleges idejuttatása mellett küldök

elsőrendű lótakarókat,

darabja 190 cm. hosszú, 130 cm. széles, legjobb, elpusztíthatatlan minőségben, sötét alapon, élénk színű bordúrral, sűrű és meleg, szolidan kidolgozva, darabonként csak

1 frt 50 kr.

Divatos séta-takarók setésárga alapon és kétszeres kék és vörös bordúrral, mintegy 2 méter hosszú és 1 1/2 méter széles, kitűnő első rendű minőség, darabja csak

2 frt.

Elegáns kénsárga fiakeres vagy urasági takarók, mintegy 2 méter hosszú és 1 1/2 méter széles, négyszeres széles, feketesárga vagy kék vörös bordúrral, a legelegánsabban kiállítva, minden lónak dísz, darabja csak

2 frt 50 kr.

Ha tehát lovai számára jó, szép és meleg takarókat kíván, akkor használja fel azonnal ezen kedvező alkalmat, mely alig fog visszatérni és rendelje meg ezen igazán jó takarókat. Tegyen egy próbakísérletet és nagyon meg lesz elégedve, valamint ismerőseinek is ajánlani fog, a miért igen hálás lesz.

Megrendelés esetén kérem nagyon pontosan teljes címét, azaz: név, állás, lakhely, utolsó posta és országot feladni, hogy az elküldésnél zavar ne történhessen. Teljes tisztelettel

K. ZELINKA,

(2.) (3—3.)

Wien, Matthensgasse Nr. 5.